

Hvam Mejeriby i 100 år

Brødbæk Andelsmejeri var det første andelsmejeri på Holstebroegnen og blev opført i 1885 på grænsen mellem Borbjerg og Handbjerg, hvor der var en lille møllesø, som man regnede med kunne udnyttes til drivkraft for maskinerne; men allerede 2 år efter gik man over til dampkraft.

Møllen nævnes bl.a. i en indberetning fra 1704, men var da ganske øde.

Stedet blev i 1867 købt af Peder Langballe Iversen, der var smed og stampemøller.

Mejeriet blev bygget lige syd for smedens ejendom, og de to virksomheder fungerede side om side.

I 1896 solgte smeden sin ejendom til tømrer og snedkermester Hans Hansen, også han udnyttede vandkraften, det samme gjorde hans efterkommer sønnen Thorvald Hansen fortæller nuværende ejer, Hans Hansen, der er tredje generation på stedet; det er kun ca. 50 år siden man ophørte med at udnytte vandet som drivkraft, og søen blev derefter afvandet få år senere.

Museumsinspektør Esben Graugaard skriver i sin bog om Holstebroegnens mejerier:

”Da leverandørerne fra Handbjerg i 1905 trådte ud af mejeriet, valgte man i 1907 at opføre et nyt mejeri i det for Borbjergboerne mere centralt beliggende Hvam, der fra at være en samling gårde efterhånden kunne smykke sig med en ny tids titel – MEJERIBY.”

Viktor Hedegaard